

NR 71/2015

**OPINIE O DZIAŁALNOŚCI
PARLAMENTU, PREZYDENTA
I PKW**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Regularnie monitorujemy nastawienie Polaków do parlamentu i prezydenta. W maju sprawdziliśmy również¹, jak po I turze wyborów prezydenckich postrzegana jest działalność Państwowej Komisji Wyborczej.

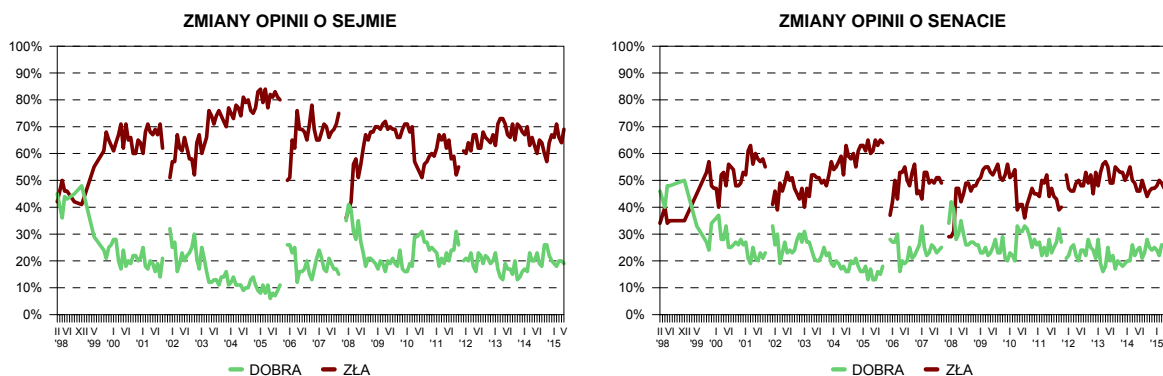
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

W maju obserwujemy pogorszenie już i tak złych notowań obu izb parlamentu, zwłaszcza izby niższej, o której działalności z dezaprobatą wypowiada się obecnie siedmiu na dziesięciu Polaków (69%, od kwietnia wzrost o 5 punktów procentowych), a tylko jedna piąta (19%) ocenia ją pozytywnie. Nieznacznie przybyło również osób niezadowolonych z pracy senatorów (wzrost o 2 punkty, do 49%), natomiast ubyło (spadek o 3 punkty, do 23%) badanych mających o niej dobrą opinię.

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany IV – V '15
		2014								2015					
		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
		w procentach													
Sejm	dobra	20	23	19	18	26	26	22	20	19	18	20	20	19	-1
	zła	63	60	65	64	60	57	64	67	66	71	66	64	69	+5
	Trudno powiedzieć	17	17	16	18	14	17	14	13	15	11	14	16	12	-4
Senat	dobra	24	25	21	23	28	25	24	25	24	22	26	26	23	-3
	zła	46	46	50	47	44	46	47	47	48	50	49	47	49	+2
	Trudno powiedzieć	30	29	29	30	28	29	29	28	28	28	25	27	28	+1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (300) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 14–20 maja 2015 roku na liczącej 1048 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Pozytywnie o pracy parlamentarzystów minimalnie częściej niż inni wypowiadają się najmlodszy respondenci, mieszkańcy dużych miast oraz badani zadowoleni z własnej sytuacji materialnej. We wszystkich analizowanych elektoratach partyjnych, jak również wśród osób obecnie niezamierzających głosować w wyborach parlamentarnych, dominują badani niezadowoleni z pracy posłów. Nieco rzadziej od pozostałych (choć również w większości) działalność Sejmu krytykują zwolennicy PO.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	31	57	12
SLD*	28	70	2
PSL*	22	74	4
PiS (wraz z Solidarną Polską, Polską Razem i Prawicą RP)	14	73	13
KORWiN*	11	85	4
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	11	74	16
Niezamierzający głosować	14	64	22

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

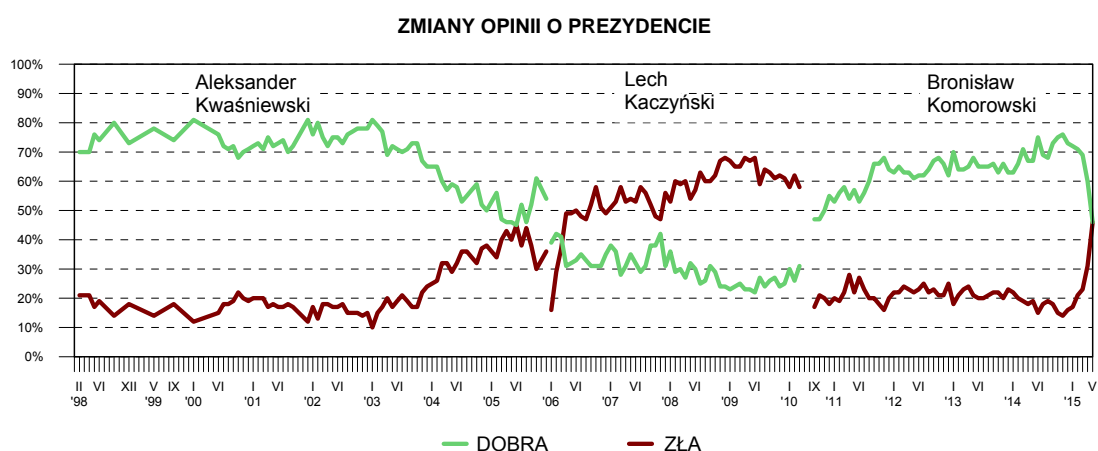
OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Notowania głowy państwa po I turze wyborów prezydenckich są znacznie gorsze od tych sprzed miesiąca. Wprawdzie już wyniki z ostatnich miesięcy, zwłaszcza z kwietnia, wskazywały, że kampania wyborcza nie służy wizerunkowi prezydenta, to jednak większość Polaków nadal deklarowała zadowolenie z tego, jak Bronisław Komorowski sprawuje ten urząd. Obecnie natomiast skala niezadowolenia z tej prezydentury zrównała się z poziomem

aprobaty – tyle samo badanych ocenia ją negatywnie (46%, od kwietnia wzrost o 15 punktów procentowych), ile pozytywnie (46%, spadek o 14 punktów).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany IV – V '15
	2014								2015					
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	w procentach													
Dobra	67	75	69	68	73	75	76	73	72	71	69	60	46	-14
Zła	19	15	18	19	18	15	14	16	17	21	23	31	46	+15
Trudno powiedzieć	14	10	13	13	9	10	10	11	11	8	8	9	8	-1

Dobre oceny prezydentury Bronisława Komorowskiego częściej deklarują kobiety, natomiast negatywne – mężczyźni. Z uznaniem o działalności głowy państwa częściej niż z dezaprobatą mówią respondenci w wieku od 35 do 44 lat oraz mający 55 lat i starsi, mieszkańcy dużych i największych miast, najlepiej wykształceni, badani z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach *per capita*, zadowoleni z własnej sytuacji materialnej, identyfikujący się z polityczną lewicą lub centrum. Relatywnie często źle oceniają ją młodzi ankietowani (zwłaszcza najmłodszy), mieszkańcy wsi, mający wykształcenie średnie lub zasadnicze zawodowe, źle sytuowani, uzyskujący dochody do 1000 zł na osobę w gospodarstwie domowym, deklarujący orientację prawicową.

Pozytywnie o obecnej prezydenturze wypowiadają się niemal powszechnie zwolennicy PO, a także przeważające odsetki ankietowanych zamierzających głosować na SLD lub PSL, natomiast krytykuje ją znaczna większość wyborców PiS (SP, PR i Prawicy RP) oraz partii KORWiN.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	89	7	5
SLD*	61	31	8
PSL*	58	34	9
KORWiN*	21	79	0
PiS (wraz z Solidarną Polską, Polską Razem i Prawicą RP)	14	80	6
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	46	44	10
Niezamierzający głosować	46	42	13

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Wprawdzie wyborcy Bronisława Komorowskiego z II tury wyborów w 2010 roku nadal pozytywnie oceniają jego prezydenturę, jednak aż jedna czwarta spośród nich jest nią aktualnie rozczarowana. Głosujący wówczas na Jarosława Kaczyńskiego w zdecydowanej większości krytycznie odnoszą się do działalności obecnej głowy państwa.

Tabela 5

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	69	25	6
Głosujący na Jarosława Kaczyńskiego	15	80	5
Niegłosujący	43	45	12

Prezydentura Bronisława Komorowskiego cieszy się aprobatą ogromnej większości głosujących na niego w I turze tegorocznych wyborów, natomiast negatywnie ocenia ją sześciu na dziesięciu wyborców Pawła Kukiza oraz ponad ośmiu na dziesięciu zwolenników Andrzeja Dudy. Niegłosujący minimalnie częściej ją chwala niż krytykują.

Tabela 6

Największe elektoraty w I turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	10	83	7
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	93	4	4
Głosujący na Pawła Kukiza	33	60	7
Niegłosujący	46	43	11

OCENY DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Po I turze wyborów prezydenckich Polacy nabrali zaufania do Państwowej Komisji Wyborczej. Przybyło badanych pozytywnie wypowiadających się o funkcjonowaniu tej instytucji (wzrost o 19 punktów, do 43%), natomiast zmniejszył się odsetek (o 18 punktów, do 37%) sceptycznie oceniających jakość jej pracy.

Tabela 7

Oceny działalności Państwowej Komisji Wyborczej	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XII 2014	I 2015	IV 2015	V 2015
	w procentach			
Dobra	22	23	24	43
Zła	63	59	55	37
Trudno powiedzieć	15	18	21	20

Zaufaniu do PKW sprzyja w pewnym stopniu dobra sytuacja materialna badanych, a także lewicowe poglądy polityczne, nieufność zaś relatywnie często na tle innych wyrażają mieszkańcy dużych miast. Funkcjonowanie Komisji na ogół dobrze oceniają zwolennicy PO i PSL, jak również głosujący 10 maja na Bronisława Komorowskiego, natomiast zazwyczaj źle – potencjalni wyborcy SLD, PiS (wraz z SP, PR i Prawicą RP) oraz partii KORWiN, a ponadto elektorat Andrzeja Dudy z I tury wyborów prezydenckich. Głosujący wówczas na Pawła Kukiza są pod tym względem podzieleni niemal równo.

Tabela 8

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Państwowej Komisji Wyborczej		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	62	24	14
PSL*	62	32	6
KORWiN*	38	44	18
PiS (wraz z Solidarną Polską, Polską Razem i Prawicą RP)	37	47	17
SLD*	25	57	18
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	36	35	29
Niezamierzający głosować	29	37	35

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Tabela 9

Największe elektoraty w I turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności Państwowej Komisji Wyborczej		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	37	45	18
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	58	25	17
Głosujący na Pawła Kukiza	46	44	11
Niegłosujący	35	37	28

W maju rejestrujemy minimalne pogorszenie notowań parlamentu i radykalny wzrost niezadowolenia z obecnej prezydentury, który świadczy nie tylko o negatywnym wpływie konfrontacyjnego charakteru kampanii wyborczej na wizerunek głowy państwa, ale także o tym, że znaczna część społeczeństwa znalazła w jej trakcie alternatywę dla prezydentury Bronisława Komorowskiego, dając temu wyraz w ogromnym poparciu udzielonym jego konkurentom, Andrzejowi Dudzie i Pawłowi Kukizowi, i – co się z tym w pewnym stopniu wiąże – wycofując swoje uznanie dla pracy urzędującego prezydenta.

Po I turze wyborów poprawiło się nastawienie Polaków do Państwowej Komisji Wyborczej, której działalność była po wyborach samorządowych odbierana na ogół negatywnie, natomiast teraz częściej spotyka się z aprobatą niż krytyką.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		19	69	12	1045
Płeć	Mężczyźni	20	72	9	508
	Kobiety	18	66	16	537
Wiek	18–24 lata	24	65	12	116
	25–34	20	67	13	205
	35–44	15	73	12	183
	45–54	19	71	9	165
	55–64	18	69	13	185
	65 lat i więcej	17	68	16	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	71	14	417
	Miasto do 19 999	15	73	12	154
	20 000 – 99 999	23	68	9	193
	100 000 – 499 999	26	60	14	170
	500 000 i więcej mieszk.	18	69	13	111
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	23	58	19	216
	Zasadnicze zawodowe	19	70	12	256
	Średnie	14	75	11	321
	Wyższe	21	69	10	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	70	11	122
	Średni personel, technicy	12	83	5	35
	Pracownicy adm.-biurowi	20	67	14	70
	Pracownicy usług	16	76	8	62
	Robotnicy wykwalifikowani	17	75	8	105
	Robotnicy niewykwalifik.	18	73	9	61
	Rolnicy	13	73	14	44
	Pracujący na własny rach.	32	62	6	43
	Bezrobotni	21	61	17	103
	Emeryci	16	67	17	213
	Renciści	20	65	15	71
	Uczniowie i studenci	23	62	15	53
	Gospodynie domowe i inni	20	72	9	63
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	17	69	14	165
	Od 650 do 999 zł	20	65	16	133
	Od 1000 do 1399 zł	21	71	8	160
	Od 1400 zł do 1999 zł	19	75	6	121
	2000 zł i więcej	20	72	9	198
Ocena własnych war. mater.	Źle	11	75	14	151
	Średnie	15	71	14	435
	Dobre	25	65	11	459
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	68	13	52
	Raz w tygodniu	20	68	12	466
	1–2 razy w miesiącu	18	73	9	150
	Kilka razy w roku	17	67	16	216
	W ogóle nie uczestniczy	16	72	13	156
Poglądy polityczne	Lewica	20	73	7	157
	Centrum	21	69	9	332
	Prawica	19	70	11	349
	Trudno powiedzieć	11	63	25	207

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		23	49	28	1045
Płeć	Mężczyźni	26	54	20	508
	Kobiety	20	45	35	537
Wiek	18–24 lata	28	50	22	116
	25–34	27	46	27	205
	35–44	22	51	28	183
	45–54	21	54	25	165
	55–64	21	50	29	185
	65 lat i więcej	19	48	33	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	54	28	417
	Miasto do 19 999	18	58	24	154
	20 000 – 99 999	25	47	29	193
	100 000 – 499 999	32	41	27	170
	500 000 i więcej mieszk.	28	39	33	111
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	43	33	216
	Zasadnicze zawodowe	20	54	26	256
	Średnie	18	55	27	321
	Wyższe	29	45	26	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	45	27	122
	Średni personel, technicy	14	62	25	35
	Pracownicy adm.-biurowi	24	50	26	70
	Pracownicy usług	22	54	24	62
	Robotnicy wykwalifikowani	20	57	23	105
	Robotnicy niewykwalifik.	15	66	19	61
	Rolnicy	22	51	27	44
	Pracujący na własny rach.	31	54	15	43
	Bezrobotni	22	46	32	103
	Emeryci	19	48	33	213
	Renciści	26	42	32	71
	Uczniowie i studenci	36	31	33	53
Gospodynie domowe i inni	22	51	27	63	
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	21	54	25	165
	Od 650 do 999 zł	25	44	30	133
	Od 1000 do 1399 zł	24	53	23	160
	Od 1400 zł do 1999 zł	20	56	24	121
	2000 zł i więcej	24	50	26	198
Ocena własnych war. mater.	Źłe	10	59	31	151
	Średnie	21	52	27	435
	Dobre	28	44	27	459
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	49	30	52
	Raz w tygodniu	24	49	27	466
	1–2 razy w miesiącu	22	55	24	150
	Kilka razy w roku	21	51	28	216
	W ogóle nie uczestniczy	25	44	31	156
Poglądy polityczne	Lewica	27	51	22	157
	Centrum	25	51	25	332
	Prawica	25	49	26	349
	Trudno powiedzieć	13	47	40	207

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Bronisława Komorowskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		46	46	8	1046
Płeć	Mężczyźni	44	50	7	509
	Kobiety	49	42	9	537
Wiek	18–24 lata	31	63	7	117
	25–34	43	49	8	205
	35–44	52	39	9	183
	45–54	46	46	8	165
	55–64	50	43	6	185
	65 lat i więcej	50	41	8	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	48	9	417
	Miasto do 19 999	47	49	4	154
	20 000 – 99 999	46	48	6	194
	100 000 – 499 999	53	37	10	170
	500 000 i więcej mieszk.	52	43	6	111
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	44	44	12	216
	Zasadnicze zawodowe	45	50	6	256
	Średnie	42	52	6	322
	Wyższe	56	37	8	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	37	5	122
	Średni personel, technicy	43	51	5	35
	Pracownicy adm.-biurowi	48	38	14	70
	Pracownicy usług	44	49	7	62
	Robotnicy wykwalifikowani	37	57	6	105
	Robotnicy niewykwalifik.	39	50	11	61
	Rolnicy	39	51	9	44
	Pracujący na własny rach.	65	25	10	43
	Bezrobotni	47	46	7	103
	Emeryci	48	43	9	213
	Renciści	46	51	2	71
	Uczniowie i studenci	31	59	11	54
	Gospodynie domowe i inni	46	47	7	63
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	42	50	8	165
	Od 650 do 999 zł	40	52	8	133
	Od 1000 do 1399 zł	40	55	5	160
	Od 1400 zł do 1999 zł	58	37	4	121
	2000 zł i więcej	52	41	7	198
Ocena własnych war. mater.	Źle	33	57	10	151
	Średnie	41	52	8	435
	Dobre	56	37	7	460
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	39	9	52
	Raz w tygodniu	43	49	9	466
	1–2 razy w miesiącu	51	44	5	151
	Kilka razy w roku	44	45	11	216
	W ogóle nie uczestniczy	54	43	3	156
Poglądy polityczne	Lewica	61	35	4	157
	Centrum	54	39	7	332
	Prawica	37	58	6	349
	Trudno powiedzieć	38	46	16	208

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Państwowej Komisji Wyborczej (PKW)?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	37	20	1044
Płeć	Mężczyźni	43	42	15	508
	Kobiety	42	33	25	537
Wiek	18–24 lata	45	41	14	117
	25–34	44	43	12	205
	35–44	48	36	16	183
	45–54	38	39	23	165
	55–64	43	34	23	184
	65 lat i więcej	38	31	31	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	34	25	416
	Miasto do 19 999	46	41	14	154
	20 000 – 99 999	42	33	25	194
	100 000 – 499 999	42	47	10	170
	500 000 i więcej mieszk.	46	38	17	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	29	30	216
	Zasadnicze zawodowe	39	38	23	255
	Średnie	42	39	19	321
	Wyższe	49	42	10	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	45	9	122
	Średni personel, technicy	50	42	8	35
	Pracownicy adm.-biurowi	34	51	15	70
	Pracownicy usług	49	38	14	62
	Robotnicy wykwalifikowani	43	47	11	105
	Robotnicy niewykwalifik.	39	35	26	61
	Rolnicy	41	36	23	44
	Pracujący na własny rach.	59	27	14	43
	Bezrobotni	48	28	25	103
	Emeryci	35	33	31	213
	Renciści	37	36	26	70
	Uczniowie i studenci	60	21	18	54
Gospodynie domowe i inni	38	41	21	63	
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	36	40	23	165
	Od 650 do 999 zł	43	35	23	132
	Od 1000 do 1399 zł	40	42	18	160
	Od 1400 zł do 1999 zł	45	40	15	121
	2000 zł i więcej	48	42	11	198
Ocena własnych war. mater.	Źłe	32	35	33	150
	Średnie	40	40	21	434
	Dobre	49	36	15	460
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	37	44	19	52
	Raz w tygodniu	42	36	22	465
	1–2 razy w miesiącu	47	32	21	151
	Kilka razy w roku	40	43	18	216
	W ogóle nie uczestniczy	45	36	18	156
Poglądy polityczne	Lewica	49	35	16	157
	Centrum	46	37	17	332
	Prawica	44	41	14	348
	Trudno powiedzieć	30	32	38	207